

החלל שבועתו של אבימלך... לטון רבני הוא דבר המרבה ומולי... כנחל שוטף אמונתו הנחבד: נקם אהת משתי עיניו... חסרה המרא... מה שהוא רגיל בו לפני שומי יין... מניאין יין: קמי רפואא גירדיא... דובלא... מלל ירק... גבוליס ואלו קטנים כלומר כמה... שהוא עוסק היא עסוקה: מאחד... כיחודו של עולם נמשפט זרק: שמש... לטון מומה כמו ומשמי כדוד שמשותך... (פשיה ה): על שמו של הקב"ה... משמע ספיקו בשמו של הקב"ה... ממש: מעין שמו. שאין שמש שם... ממש אלא מגן ומלי: שפי. אשלישית... כמו דשף מדוכמה (מלין דף מ:):... שפיון. שפיה כפולה: מעין דוגמא... כי נשמו מן החממות להפארת:... ברה כהן. לא מימי ראה אלא... דכולן לקו: שאול בצוארו. ויגנה... מכל העם משכמו (שמו 6 ב):... ויפ' עירה. מקום שהורגין במדב... והינו זאר: צדקה בנינו. לא... ויענה מולן דמשפה לשבח וכן אסא... ברגלו אלא כן שמע מרנו: פודרא... עס מולי הוא שאמו ברגלים וקורא... אי פודגרא: נענש אסא. להלום:... אנריא. עונדה ממלך: השמיע... את כל יהודה. העוקן ושאול את... אכני הרמה שהיה מלך ישראל בונה... עליה כך לגלוי תהי יאל וכל לאלמ:... והן. שכתבו זו נקי יהיה עיניו... גור (דכרס ה): כתיב וירד שמשון... תמנחה. אלהם תמנח בירדה... וכמי עולה תמנח אלהם עליה... היא ושמשון והודה מרויחיה חלק... ישראל הוו: שנתנה בה. נשנא... מננות פלשתיס האסורות לו:... יהודה נתעלה. שמשם נולדו פרך... חרם שהעמידו מלמס ועניאס... בשראל: דאתי מהאי גיסא. שהיה... מושנח בלמנע סיפוע הדר הכר הנא... לה מלשם הכר יוד הכר לה מרגלי... הכר עולה: כגון ורדני ובי בארי... גרש. עירום הן היסנות בשפוע... ההרס: מצופה לראותו. שהיו... נגילין להתקבל עס וללון יהיה חניב... עליהם: שנתנה עינים היסנדיה... דוגמא ופתח הישר נתנה לעלמה... שאין עיניה דכר: גורת אני... פניו עונדה כוכבים (ד) ורואה לך:... והיה אני. ומומרת לכל אלס:... יתומה אני. (ב) והימי קטנה השלומי... אמי ואחי ואין יסואין לער ואין... כלום לאסור עליו משום כלמו ואין... וכות אלס ואלחיס להשיא קטנה אלא... האב וזה כה דכתיב את בני... נחמי לאסר הזה (דכרס ט) ולךך... כנרה לאו כמו של עס היתה... שמשום שסיס לעקב כלו שנומי... של עס ועקב כנה היה יומר מנן... מלה ועשר: שוודרה אני. מנה:... נמשע בו. להסנות עונדים ושזים:... פודרה. ללון עס אורחיס ולשון אשל... נטוריקין הוא אכילה שמה ליה

המקנא פרק ראשון סוטה

תוספות שאני

החלה שבועתו של אבימלך וכו' שחוקק על מה שפי רש"י בספר שמואל ב' (ה) שאותו הוכיפו היה מורדו של אבימלך וזה הוא יכוין להורישו מפני שבועתו שהיה כתוב על הצלמים כראמר שם אלא סבירא ליה כמאן דאמר בפרקי דר' אליעזר (ב) שניתיים היה להם שבתת להם אברתם שלקח מערת המכפלה ועל שם העיר נקרא יבוס. אי שטא ע"פ שחוללה כבי כימי שמשון אנוכי לא באו עליהם עד כימי דוד: קמי רפואא גירדיא וכו'. לפני חזרי בבנות כל מלא י"ק:

החלל שבועתו של אבימלך דכתיב אס תשקר לי ולניני ולנכדי ויגדל הנער ויברכהו ה' במה ברכו אמר רב יהודה אמר רב שברכו באמתו אמתו כבני אדם וזרעו כנחל שומרף ויקרא שמשון אל ה' ויאמר ה' אלהים זכרני נא וחוקני נא אך הפעם הזה ונאקמה נקם אחת משתי עיני מפלשתים אמר רב אמר שמשון לפני הקב"ה רבש"ע זכור לי ועשירי (ב) ושתיים) שנה ששפמתי את ישראל ולא אמרתי לאחד מהם העבר לי מקל ממקום למקום ויילך שמשון וילכד שלש מאות שועלים מאי שנא שועלים אמר רבי איבו בר נגדי א"ר חייא בר אבא אמר שמשון יבא מי שחודר לאחוריו ופרע מפלשתים שחודרו בשבועתן תניא א"ר שמעון החסיד בין כתיפיו של שמשון ששים אמה היה שנאמר (א) וישכב שמשון עד חצי הלילה ויקם בחצי הלילה ויארחו בדרלות שעה העיר ובשתי המזוזות ויסעם עם הכרית וישם כתיפיו וגמירי דאון דלתות עוה פחותות מששים אמה (ב) ויהי מוחן לבית האסורים א"ר יוחנן אין מוחנה אלא לשון עבירה וכן הוא אומר (ג) מוחן לבית אשתי מלמד שכל אחד ואחד הביא לו את אשתו לבית האסורים כדי שחתעבר הימנו אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי קמי דשתי חמרא חמרא קמי רפואא גירדיא דובלא וא"ר יוחנן כל המונה אשתו מוננת עליו שנאמר (ד) אם נתתה לבי על אשה ועל פתח רעי ארכתי וכתבי (ה) תמוך לאחר אשתי ועליה יכרעון אחרין (ו) והיינו דאמרי אינשי איהו כי (ז) קארי ואיתתיה כי בוציני וא"ר יוחנן שמשון חן את ישראל כאביהם שבשמים שנאמר (ח) דן ידון עמו כאחר וגו' וא"ר יוחנן שמשון לא שמו של הקב"ה נקרא שנאמר (ט) כי שמו ובגן (י) אלהים וגו' אלא מעתה לא ימחה אלא מעין שמו של הקב"ה מה הקב"ה מגין על כל העולם כולו אף שמשון מגין בדרורו על ישראל (יא) וא"ר יוחנן בלעם חוגר ברגלו אחת היה שנאמר (יב) וילך שפי שמשון חוגר בשתי רגליו היה שנאמר (יג) שפיון עלי ארצה: ת"ר חמשה נבראו מעין דוגמא של מעלה וכולן לקו בהן שמשון בכחו בצוארו אבשלום בשערו צדקיה בעיניו אסא ברגלו שמשון בכחו דכתיב (יד) ויכר כחו מעליו שאול בצוארו דכתיב (טו) ויקח שאול את החרב ויפל עליה אבשלום בשערו כרבעין למימד קמן צדקיה בעיניו דכתיב (טז) ואת עיני צדקיהו עור אסא ברגלו דכתיב (יז) רק לעת זקנתו חלה חן רגליו (יח) ואמר רב יהודה אמר רב שאחוזתו פדגרא א"ל מה זומרא כריה דרב נחמן לרב נחמן חיבי דמי פדגרא א"ל (יט) כמחט בבשר היה מנא ידע איכא דאמרי מרב שוח הוה שבי (כ) ואיכא דאמרי מוכיה שמע עליה וא"ר (כא) סוד ה' לראוי ובריתו להודיעם דרש רבא מפני מה נענש אסא מפני שעשה אנריא בתלמידי חכמים שנאמר (כב) והמלך אסא השמיע את כל יהודה אין נקי מאי אין נקי אמר רב יהודה אמר רב אפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה (כג) כתיב (כד) ויורד שמשון תמנחה וכתבי (כה) הנה חמך עולה תמנחה א"ר אלעזר שמשון שנתגנה בה כתיב ביה וירדה שנתעלה בה כתיב ביה עליה ר' שמואל בר נחמני אמר שתי תמנאות היו חדא בירידה וחדא בעליה רב פפא אמר חדא תמנה הואי דאתי מהאי גיסא וירדה ודאתי מהאי גיסא עליה כגון רודניא ובי בארי ושוקא דרש (כז) ותשב כפיתו עינים א"ר אלכסנדר מלמד שהלכה וישבה לה בפתחו של אברהם אבינו שכל עינים צופות לראותו ר' הנין א"ר מיקום הוא ששמו עינים וכן הוא אומר (כח) תפוח העינים ר' שמואל בר נחמני אמר שנתנה עינים לדבריה כשהבעה אמר לה שמא נכרות את אמרה ליה גיורת אני שמא אשת איש את אמרה ליה פנויה אני שמא קיבל כך אבך קידושין אמרה ליה יתומה אני שמא טמאה את אמרה ליה טהורה אני: (כט) ויטע אשל בבאר שבע אמר ריש לקיש מלמד שעשה פרדס ונטע בו כל מיני מגדים רבי יהודה ורבי חזמיה חד אמר פרדס וחד אמר פונדק בשלמא למ"ד פרדס היינו דכתיב ויטע אלא למ"ד פונדק מאי ויטע כדכתיב (ל) ויטע אהלי אפדנו וגו' (לא) ויקרא שם בשם ה' אל עולם אמר ריש לקיש אל תיקרי ויקרא

חשק שלמה על תוספות שאני

- (א) ויקחה השבעה לי באלמס הנה אם פתקא שפיר עשיתי עקב משעה עבדי וגו' הא"ר אשר נהנה קיה: [באשתי כא. טז]
- (ב) תלך האשה בן ותקרא את שמו שמשון ותגדל הנער וקריבו יי: [שפיסם טז. טז]
- (ג) ויקרא אביו אליו ויקרי נא וחוקני נא אך האנקה נקם אחת משתי עיני מפלשתים: [שפיסם טז. טז]
- (ד) וילך שמשון וילכד שלש מאות שועלים ויקח שאול את החרב ויפל עליה אבשלום בשערו כרבעין למימד אף ויב וישם לפיד אחד בין שני הנקבות בתיקו: [שפיסם טז. טז]
- (ה) וישכב שמשון עד חצי הלילה ויקם בחצי הלילה ויארחו בדרלות שער העיר ובשתי המזוזות וישם כתיפיו וישפית המזוזות ויסעם עם הכרית וישם כתיפיו ויברכהו ה' במה ברכו אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי קמי דשתי חמרא חמרא קמי רפואא גירדיא דובלא וא"ר יוחנן כל המונה אשתו מוננת עליו שנאמר (ד) אם נתתה לבי על אשה ועל פתח רעי ארכתי וכתבי (ה) תמוך לאחר אשתי ועליה יכרעון אחרין (ו) והיינו דאמרי אינשי איהו כי (ז) קארי ואיתתיה כי בוציני וא"ר יוחנן שמשון חן את ישראל כאביהם שבשמים שנאמר (ח) דן ידון עמו כאחר וגו' וא"ר יוחנן שמשון לא שמו של הקב"ה נקרא שנאמר (ט) כי שמו ובגן (י) אלהים וגו' אלא מעתה לא ימחה אלא מעין שמו של הקב"ה מה הקב"ה מגין על כל העולם כולו אף שמשון מגין בדרורו על ישראל (יא) וא"ר יוחנן בלעם חוגר ברגלו אחת היה שנאמר (יב) וילך שפי שמשון חוגר בשתי רגליו היה שנאמר (יג) שפיון עלי ארצה: ת"ר חמשה נבראו מעין דוגמא של מעלה וכולן לקו בהן שמשון בכחו בצוארו אבשלום בשערו צדקיה בעיניו אסא ברגלו שמשון בכחו דכתיב (יד) ויכר כחו מעליו שאול בצוארו דכתיב (טו) ויקח שאול את החרב ויפל עליה אבשלום בשערו כרבעין למימד קמן צדקיה בעיניו דכתיב (טז) ואת עיני צדקיהו עור אסא ברגלו דכתיב (יז) רק לעת זקנתו חלה חן רגליו (יח) ואמר רב יהודה אמר רב שאחוזתו פדגרא א"ל מה זומרא כריה דרב נחמן לרב נחמן חיבי דמי פדגרא א"ל (יט) כמחט בבשר היה מנא ידע איכא דאמרי מרב שוח הוה שבי (כ) ואיכא דאמרי מוכיה שמע עליה וא"ר (כא) סוד ה' לראוי ובריתו להודיעם דרש רבא מפני מה נענש אסא מפני שעשה אנריא בתלמידי חכמים שנאמר (כב) והמלך אסא השמיע את כל יהודה אין נקי מאי אין נקי אמר רב יהודה אמר רב אפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה (כג) כתיב (כד) ויורד שמשון תמנחה וכתבי (כה) הנה חמך עולה תמנחה א"ר אלעזר שמשון שנתגנה בה כתיב ביה וירדה שנתעלה בה כתיב ביה עליה ר' שמואל בר נחמני אמר שתי תמנאות היו חדא בירידה וחדא בעליה רב פפא אמר חדא תמנה הואי דאתי מהאי גיסא וירדה ודאתי מהאי גיסא עליה כגון רודניא ובי בארי ושוקא דרש (כז) ותשב כפיתו עינים א"ר אלכסנדר מלמד שהלכה וישבה לה בפתחו של אברהם אבינו שכל עינים צופות לראותו ר' הנין א"ר מיקום הוא ששמו עינים וכן הוא אומר (כח) תפוח העינים ר' שמואל בר נחמני אמר שנתנה עינים לדבריה כשהבעה אמר לה שמא נכרות את אמרה ליה גיורת אני שמא אשת איש את אמרה ליה פנויה אני שמא קיבל כך אבך קידושין אמרה ליה יתומה אני שמא טמאה את אמרה ליה טהורה אני: (כט) ויטע אשל בבאר שבע אמר ריש לקיש מלמד שעשה פרדס ונטע בו כל מיני מגדים רבי יהודה ורבי חזמיה חד אמר פרדס וחד אמר פונדק בשלמא למ"ד פרדס היינו דכתיב ויטע אלא למ"ד פונדק מאי ויטע כדכתיב (ל) ויטע אהלי אפדנו וגו' (לא) ויקרא שם בשם ה' אל עולם אמר ריש לקיש אל תיקרי ויקרא

אלא

חלל שבועתו של אבימלך... לטון רבני הוא דבר המרבה ומולי... כנחל שוטף אמונתו הנחבד: נקם אהת משתי עיניו... חסרה המרא... מה שהוא רגיל בו לפני שומי יין... מניאין יין: קמי רפואא גירדיא... דובלא... מלל ירק... גבוליס ואלו קטנים כלומר כמה... שהוא עוסק היא עסוקה: מאחד... כיחודו של עולם נמשפט זרק: שמש... לטון מומה כמו ומשמי כדוד שמשותך... (פשיה ה): על שמו של הקב"ה... משמע ספיקו בשמו של הקב"ה... ממש: מעין שמו. שאין שמש שם... ממש אלא מגן ומלי: שפי. אשלישית... כמו דשף מדוכמה (מלין דף מ:):... שפיון. שפיה כפולה: מעין דוגמא... כי נשמו מן החממות להפארת:... ברה כהן. לא מימי ראה אלא... דכולן לקו: שאול בצוארו. ויגנה... מכל העם משכמו (שמו 6 ב):... ויפ' עירה. מקום שהורגין במדב... והינו זאר: צדקה בנינו. לא... ויענה מולן דמשפה לשבח וכן אסא... ברגלו אלא כן שמע מרנו: פודרא... עס מולי הוא שאמו ברגלים וקורא... אי פודגרא: נענש אסא. להלום:... אנריא. עונדה ממלך: השמיע... את כל יהודה. העוקן ושאול את... אכני הרמה שהיה מלך ישראל בונה... עליה כך לגלוי תהי יאל וכל לאלמ:... והן. שכתבו זו נקי יהיה עיניו... גור (דכרס ה): כתיב וירד שמשון... תמנחה. אלהם תמנח בירדה... וכמי עולה תמנח אלהם עליה... היא ושמשון והודה מרויחיה חלק... ישראל הוו: שנתנה בה. נשנא... מננות פלשתיס האסורות לו:... יהודה נתעלה. שמשם נולדו פרך... חרם שהעמידו מלמס ועניאס... בשראל: דאתי מהאי גיסא. שהיה... מושנח בלמנע סיפוע הדר הכר הנא... לה מלשם הכר יוד הכר לה מרגלי... הכר עולה: כגון ורדני ובי בארי... גרש. עירום הן היסנות בשפוע... ההרס: מצופה לראותו. שהיו... נגילין להתקבל עס וללון יהיה חניב... עליהם: שנתנה עינים היסנדיה... דוגמא ופתח הישר נתנה לעלמה... שאין עיניה דכר: גורת אני... פניו עונדה כוכבים (ד) ורואה לך:... והיה אני. ומומרת לכל אלס:... יתומה אני. (ב) והימי קטנה השלומי... אמי ואחי ואין יסואין לער ואין... כלום לאסור עליו משום כלמו ואין... וכות אלס ואלחיס להשיא קטנה אלא... האב וזה כה דכתיב את בני... נחמי לאסר הזה (דכרס ט) ולךך... כנרה לאו כמו של עס היתה... שמשום שסיס לעקב כלו שנומי... של עס ועקב כנה היה יומר מנן... מלה ועשר: שוודרה אני. מנה:... נמשע בו. להסנות עונדים ושזים:... פודרה. ללון עס אורחיס ולשון אשל... נטוריקין הוא אכילה שמה ליה

החלל שבועתו של אבימלך דכתיב אס תשקר לי ולניני ולנכדי ויגדל הנער ויברכהו ה' במה ברכו אמר רב יהודה אמר רב שברכו באמתו אמתו כבני אדם וזרעו כנחל שומרף ויקרא שמשון אל ה' ויאמר ה' אלהים זכרני נא וחוקני נא אך הפעם הזה ונאקמה נקם אחת משתי עיני מפלשתים אמר רב אמר שמשון לפני הקב"ה רבש"ע זכור לי ועשירי (ב) ושתיים) שנה ששפמתי את ישראל ולא אמרתי לאחד מהם העבר לי מקל ממקום למקום ויילך שמשון וילכד שלש מאות שועלים מאי שנא שועלים אמר רבי איבו בר נגדי א"ר חייא בר אבא אמר שמשון יבא מי שחודר לאחוריו ופרע מפלשתים שחודרו בשבועתן תניא א"ר שמעון החסיד בין כתיפיו של שמשון ששים אמה היה שנאמר (א) וישכב שמשון עד חצי הלילה ויקם בחצי הלילה ויארחו בדרלות שעה העיר ובשתי המזוזות ויסעם עם הכרית וישם כתיפיו וגמירי דאון דלתות עוה פחותות מששים אמה (ב) ויהי מוחן לבית האסורים א"ר יוחנן אין מוחנה אלא לשון עבירה וכן הוא אומר (ג) מוחן לבית אשתי מלמד שכל אחד ואחד הביא לו את אשתו לבית האסורים כדי שחתעבר הימנו אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי קמי דשתי חמרא חמרא קמי רפואא גירדיא דובלא וא"ר יוחנן כל המונה אשתו מוננת עליו שנאמר (ד) אם נתתה לבי על אשה ועל פתח רעי ארכתי וכתבי (ה) תמוך לאחר אשתי ועליה יכרעון אחרין (ו) והיינו דאמרי אינשי איהו כי (ז) קארי ואיתתיה כי בוציני וא"ר יוחנן שמשון חן את ישראל כאביהם שבשמים שנאמר (ח) דן ידון עמו כאחר וגו' וא"ר יוחנן שמשון לא שמו של הקב"ה נקרא שנאמר (ט) כי שמו ובגן (י) אלהים וגו' אלא מעתה לא ימחה אלא מעין שמו של הקב"ה מה הקב"ה מגין על כל העולם כולו אף שמשון מגין בדרורו על ישראל (יא) וא"ר יוחנן בלעם חוגר ברגלו אחת היה שנאמר (יב) וילך שפי שמשון חוגר בשתי רגליו היה שנאמר (יג) שפיון עלי ארצה: ת"ר חמשה נבראו מעין דוגמא של מעלה וכולן לקו בהן שמשון בכחו בצוארו אבשלום בשערו צדקיה בעיניו אסא ברגלו שמשון בכחו דכתיב (יד) ויכר כחו מעליו שאול בצוארו דכתיב (טו) ויקח שאול את החרב ויפל עליה אבשלום בשערו כרבעין למימד קמן צדקיה בעיניו דכתיב (טז) ואת עיני צדקיהו עור אסא ברגלו דכתיב (יז) רק לעת זקנתו חלה חן רגליו (יח) ואמר רב יהודה אמר רב שאחוזתו פדגרא א"ל מה זומרא כריה דרב נחמן לרב נחמן חיבי דמי פדגרא א"ל (יט) כמחט בבשר היה מנא ידע איכא דאמרי מרב שוח הוה שבי (כ) ואיכא דאמרי מוכיה שמע עליה וא"ר (כא) סוד ה' לראוי ובריתו להודיעם דרש רבא מפני מה נענש אסא מפני שעשה אנריא בתלמידי חכמים שנאמר (כב) והמלך אסא השמיע את כל יהודה אין נקי מאי אין נקי אמר רב יהודה אמר רב אפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה (כג) כתיב (כד) ויורד שמשון תמנחה וכתבי (כה) הנה חמך עולה תמנחה א"ר אלעזר שמשון שנתגנה בה כתיב ביה וירדה שנתעלה בה כתיב ביה עליה ר' שמואל בר נחמני אמר שתי תמנאות היו חדא בירידה וחדא בעליה רב פפא אמר חדא תמנה הואי דאתי מהאי גיסא וירדה ודאתי מהאי גיסא עליה כגון רודניא ובי בארי ושוקא דרש (כז) ותשב כפיתו עינים א"ר אלכסנדר מלמד שהלכה וישבה לה בפתחו של אברהם אבינו שכל עינים צופות לראותו ר' הנין א"ר מיקום הוא ששמו עינים וכן הוא אומר (כח) תפוח העינים ר' שמואל בר נחמני אמר שנתנה עינים לדבריה כשהבעה אמר לה שמא נכרות את אמרה ליה גיורת אני שמא אשת איש את אמרה ליה פנויה אני שמא קיבל כך אבך קידושין אמרה ליה יתומה אני שמא טמאה את אמרה ליה טהורה אני: (כט) ויטע אשל בבאר שבע אמר ריש לקיש מלמד שעשה פרדס ונטע בו כל מיני מגדים רבי יהודה ורבי חזמיה חד אמר פרדס וחד אמר פונדק בשלמא למ"ד פרדס היינו דכתיב ויטע אלא למ"ד פונדק מאי ויטע כדכתיב (ל) ויטע אהלי אפדנו וגו' (לא) ויקרא שם בשם ה' אל עולם אמר ריש לקיש אל תיקרי ויקרא